

Med lov skal
land bygges!

FOLK OG LAND

Nr. 26 - 6. årg.

Lørdag 3. august 1957

Løssalg 65 øre

og sure myrer
må grøftes ut!

Staten tapte Haug-saken også i Høyesterett

Den 18. juli 1957 ble av Høyesteretts kjæremålsutvalg, bestående av dommerne Kru-se-Jensen, Thrap og Schei i sak mellom Staten ved Politimesteren i Romerike og gårdbruker Hans Haug, med overrettssakfører Ole Schjerven som prosessfullmektig avsagt sådan kjennelse:

I forbindelse med innkrevningen av den erstatning som det offentlige hadde krav på hos Hans Haug i medhold av Nes herredsretts dom av 24. oktober 1946 i straffesak mot ham etter landssvikanordningen fremsatte politimesteren i Romerike den 9. november 1956 overfor namsmannen i Oslo begjæring om utleggsforretning. Utleggsforretning ble holdt den 10. november 1956. Haug påklaget forretningen til Oslo namsrett, som den 25. mars 1957 avsa kjennelse med denne slutning:

«Den av styreren for tvangsforretninger ved Oslo namsrett under den 10. november 1956 holdte utleggsforretning hos Hans Jacob Haug oppheves. Saksomkostninger tilkjennes ikke».

Staten ved Politimesteren i Romerike påkjærte namsrettens kjennelse til Eidsivating lagmannsrett. Ved lagmannsrettens kjennelse av 29. mai 1957 ble namsrettens kjennelse stadfestet. Staten ved Politimesteren i Romerike ble ilagt saksomkostninger med kr. 400.

tens krav kr. 4 639 i Hans Jacob Haugs andeler i Tøyengata 36, 38, 40, Jens Bjelkesgate 37, 39 samt Herslebsgate 32, 34, alle i Oslo, opprettholdes.

2. Hans Haug tilpliktet å betale Staten v/ politimesteren i Romerike saksomkostninger for namsretten, lagmannsretten og Høyesteretts kjæremålsutvalg».

Kjæremålet er begrunnet med at lagmannsretten har tolket, foreldelseslovens § 12, 3. ledd feilaktig når den har lagt til grunn at foreldelsesfrist etter denne bestemmelse i et tilfelle som det foreliggende begynner allerede ved dommens avsigelse. Det riktige må etter den ankende parts mening være at foreldelsesfristen regnes fra den dag dommen ble rettskraftig.

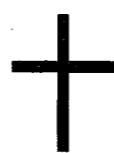
Motparten har nedlagt denne påstand:

«1. Den av styreren for tvangsforretninger ved Oslo namsrett under den 10. november 1956 holdte utleggsforretning hos Hans Haug oppheves.

2. Hans Haug tilkjennes fulle saksomkostninger for Namsrett, Lagmannsrett og Høyesteretts kjæremålsutvalg».

Kjæremålsutvalget er kommet til samme resultat som namsretten og lagmannsretten og kan i alt vesentlig tiltre disse retters begrunnelse.

Staten ved Politimesteren i Romerike må tilpliktet å betale saksomkostninger for Høyesteretts kjæremålsutvalg».

Minister

Eivind Blehr

Eivind Blehr døde 27. juli i sitt hjem på Nesø Hovedgård.

Eivind Stenersen Blehr var født 20. januar 1881 på Lærdalsøyra i Sogn, sønn av senere statsminister Otto Blehr og hustru Randi, f. Nielsen, Bergen. Han gikk på skole i Oslo, Førde, Tromsø og Stockholm før han tok eksamen artium ved Aars & Voss skole i Oslo i 1899 og juridisk embetseksamen i 1903. Han var deretter edsvoren fullmektig

Lovende frisinn i Farmand Fritt-talende offiser har sluppet til

Farmand hadde 20. juli et høyst bemerkelsesverdig innlegg — etterat bladet tidligere hadde lansert en påstand om at det var Quisling som fikk Hitler til å angripe Norge. Vi gjengir her artikkelen i sin helhet:

«Hr. redaktør! De vet fra offentlige engelske publikasjoner at det var England og Frankrike som provoserte frem det tyske angrep på Norge.

De vet at kommunist-socialistene i mellomkrigstiden rev ned det norske forsvar for å skaffe seg fri bane for proletariatets diktatur. De vet at Nygårdsvolds regjering ikke ville forsvare den nøytralitet de offisielt hadde erklært, at den håttlause utenriksminister ikke hadde noe annet mål for sin utenrikspolitikk enn å berge landet over på den rette siden når regjeringens unøytale handlinger ikke kunne holde Norge utenfor krigen lenger. Allikevel kan De få Dem til å fremsette en så latterlig påstand som den ovenfor nevnte. Er det mordet på Quisling et så sårt punkt i Deres sjel at De må dulme samvittigheten med nye oppdiktede løgner?

Quisling var en patriot. Det er den attest han har fått av uheldede menn. Han kjente hvilken dødelig fare kommunismen var for Europa. Det visste ikke Roosevelt med sine varig svekkede sjelsevner. Det visste heller ikke De før lenge etter krigen. Det visste

den ble senket over høyalteret i Nidaros-katedralen. Og i et samfunn av små menn må den som vet for meget dø. Quisling hatet kommunismen like meget som Churchill, men Churchill hatet Tyskland enda mer og valgte kommunismen. Hans livslinje i politikken var helt fra ungdommen: Tyskland må knekkes. Han solgte Europa, men så kom han i skade for å selge England også — det blir hans fall i den fremtidige nådeløse fremstilling av hans tidsalders historie, en historie hvor hans egne historier ikke teller.

Norge kunne vært holdt utenfor også i den annen verdenskrig likedan som i den første. Jeg tjente selv som offiser i nøytralitetsvernet under første verdenskrig helt fra første dag og med kortere avbrytelser til den siste. Da den annen verdenskrig kom visste jeg av erfaring hva nøytralitetsvern var, og jeg visste at med et villende handlekraftig forsvar nyttet det å holde de engelske pirater i sjakk selv på en så utsatt post som Bergens ytre befestninger. Under den første verdenskrig ville et Jøssingfjord være utenkelig. Men så var det også vår dyktigste general som var forsvarsminister, en verkseier og ingeniør som var utenriksminister og en skipsreder som var statsminister. Der var ingen plankeberere i den regjering. (Og dansken hadde ingen innflytelse på utenrikspolitikken).

Nu er det klart at hvis De fortsetter med den slags løgnhistorier som jeg innledningsvis har nevnt, og får stort følge av halvsozialistiske borgerlige aviser som der finnes en hel del av, så kan det ha tilfølge at de fleste forhenværende NS-folk, — landssvikerne — dømt etter en grunnlovsstridig lov, i et rettsoppgjør som av et institutt for internasjonal rett er betegnet på følgende måte:

«Det er likväl ett missbruk av ord att kalla en dylik inrikespolitisk uppgörelse för en rettsuppgörelse. Med retten i vanlig mening har den ingen förbindelse», sitter hjemme på valgdagen, og aldri vil der bli et borgerlig flertall i Stortinget hvis så skjer.

80—100,000 stemmer betyr noe i husmanns-Norge.

T. B. Gjerstad,
cand. min.

Minechef ved Bergens Ytre Befestninger under første verdenskrig
Kaptein i Festningsartilleriet h.v.
Innehaver av Nordenfjeldske
Radiolaboratorium.

Til dette svarer Farmand's redaksjon:

Det er i strid med sannheten når innsenderen — i likhet med nazistene — antyder at man måtte være nazist for ikke å være kommunist.

For at det ikke skal stå uimotsagt at «Farmand» ikke kjente til kommunismen, må vi få lov å presisere at «Farmand» visste — og ga uttrykk for — at kommunismen var

Saksomkostninger tilkjennes ikke».

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014
Staten ved Politimesteren i Romerike påkjærte namsrettens kjennelse til Eidsivating lagmannsrett. Ved lagmannsrettens kjennelse av 29. mai 1957 ble namsrettens kjennelse stadfestet. Staten ved Politimesteren i Romerike ble ilagt saksomkostninger med kr. 400.

Staten ved Politimesteren i Romerike har påkjært lagmannsrettens kjennelse til Høyesteretts kjæremålsutvalg og nedlagt denne påstand:

«1. Den av styreren for tvangsforretninger ved Oslo namsrett under den 10. november 1956 holdte utleggsforretning hos Hans Haug og hverved ble gitt pant for Sta-

2. Hans Haug tilkjennes fulle saksomkostninger for Namsrett, Lagmannsrett og Øyesteretts kjæremålsutvalg».

Kjæremålsutvalget er kommet til samme resultat som namsretten og lagmannsretten og kan i alt vesentlig tiltre disse retters begrunnelse.

Staten ved Politimesteren i Romerike må tilpliktes å betale saksomkostninger for Høyesteretts kjæremålsutvalg.

SLUTNING:

Kjæremålet forkastes.

I saksomkostninger for Høyesteretts kjæremålsutvalg betaler Staten ved Politimesteren i Romerike til Hans Haug 100 — ett hundre — kroner innen 2 — to — uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Eivind Blehr døde 27. juli i sitt hjem på Nesø Hovedgård.

Eivind Stenersen Blehr var født 20. januar 1891 på Lærdalsøyra i Sogn, sønn av senere statsminister Otto Blehr og hustru Randi, f. Nielsen, Bergen. Han gikk på skole i Oslo, Førde, Tromsø og Stockholm før han tok eksamen artium ved Aars & Voss skole i Oslo i 1899 og juridisk embetseksamen i 1903. Han var deretter edsvoren fullmektig i Valdres 1903—05, sekretær i Utenriksdepartementet 1905, legasjonssekretær i Haag i 1907, i Paris i 1910, visekonsul i Le Havre 1911, deretter i Utenriksdepartementet 1913, kabinetssjef i oberst Hoff's armeniske Generalinspektorat 1914, byråsjef i Utenriksdepartementet 1915, inntil han kjøpte seg gård og tok avskjed i 1917. Han ble meget benyttet i utenrikspolitiske arbeider, således deltok han i flere internasjonale konferanser, bl. a. i grenseforhandlingene med Finland 1923—24 og som generalsekretær under folkeavstemningen i Saar i 1934—35.

I 1941 ble Blehr utnevnt til fylkesmann i Oslo og Akershus, og fra 1. februar 1942 til 9. mai 1945 var han minister i Vidkun Quislings regjering hvor han ledet Forsyningsdepartementet og Departementet for handel, håndverk og industri.

I denne meget utsatte og vanskelige stilling nedla han et utrettelig arbeid for såvidt mulig å sikre landets matforsyning. Det hersker vel ingen meningsforskjell om at dette var en av de vanskeligste oppgaver som overhodet kunne bys en mann under de daværende forhold. Eivind Blehr fikk her i fullt mon bruk for sin gode forstand, sin rike erfaring og ikke minst sine diplomatiske evner i en stadig tautrekning med okkupanten om fordelingen av de forsyninger som sto til rådighet.

Vi skal ikke her gå i detaljer om den måten Eivind Blehr løste denne kjempeoppgaven på. Vi vil nemlig våge den påstand at selv hans argeste motstandere — de som i 1946 belønnet ham med 20 års tvangsarbeid for denne hans innsats, idag ser på den med andre øyne.

Eivind Blehr viste imidlertid nettopp i denne situasjon sin store karakterstyrke og evne til å sette fellesnyten foran egennyten. Han resignerte uten et øyeblikks tvil når det gjaldt den urett som var overgått ham personlig i større utstrekning enn de fleste av oss andre, og satte derfor helt fra starten av alle sine evner og hele sin juridiske innsikt inn i Forbundets arbeide, for gjennom dette å arbeide frem den kollektive oppreisning og få vasket vekk landssvikerstemplet fra NS-medlemmers rulleblad. Han ble en forgrunnsskikkelse i arbeidet med svenskeutredningen. I dette arbeid satte han inn alle sine krefter, all sin juridiske viten og hele sitt uoppslitelige humør.

Ikke et øyeblikk tvilte han på at Forbundets store arbeidsinnsats og medlemmenes store økonomiske ofre til slutt ville føre frem til målet.

Det blir tomt etter Eivind Blehr. Han var en inspirasjonskilde av de sjeldne. Ikke bare fordi han var en kjemper, men fordi han midt i kampens hete alltid hadde blinket i øyet, — det blinket som avslørte det varme hjerte og det store menneske. Fred over hans minne!

Quisling et så sarte punkt i Deres sjel at De må dulme samvittigheten med nye oppdiktete løgner?

Quisling var en patriot. Det er den attest han har fått av uheldede menn. Han kjente hvilken dødelig fare kommunismen var for Europa. Det visste ikke Roosevelt med sine varig svekkede sjelsevner. Det visste heller ikke De før lenge etter krigen. Det visste ikke biskop Fjellbu da han helliget kommunistfanen da

den første verdenskrig ville et Jøssingfjord være utenkelig. Men så var det også vår dyktigste general som var forsvarsminister, en verkseier og ingeniør som var utenriksminister og en skipsreder som var statsminister. Der var ingen planbærere i den regjering. (Og dansken hadde ingen innflytelse på utenrikspolitikken).

De herr redaktør agiterer for et systemskifte i stats-

redaksjon:
Det er i strid med sannheten når innsenderen — i likhet med nazistene — antyder at man måtte være nazist for ikke å være kommunist.
For at det ikke skal stå uimotsagt at «Farmand» ikke kjente til kommunismen, må vi få lov å presisere at «Farmand» visste — og ga uttrykk for — at kommunismen var en like dødelig fare for Europa som nazismen.

Da Norge ble lagt ut som åte

III

Av cand. oecon. Leif Sundt

Min siste artikkel inneholdt en omtale av admiral Sir Edward's diplomatiske misjon i Norge i april dagene. Han ga den gang den norske regjering og den norske overkommando tilsagn om omfattende militær bistand fra vestmaktene, til tross for at han selv utvilsomt må ha vært klar over at disse storstilte løfter aldri kunne innfries! Det bør nevnes at admiralen den 4. april hadde fått i oppdrag å lede en sjø- og landmilitær britisk aksjon mot Narvikområdet. Dette tiltak bortfaldt, fordi admiralitetet hadde fått kjenskap til at de tyske krigsskip hadde forlatt sine baser og var på vei nordover.

I boken «Adventurous Life» forteller denne angivelige

Norgesvenn, nåværende Lord Mountevans — en del om sine opplevelser under den første verdenskrig. En opplysning som han i den forbindelse kommer med, kaster lys både over hans forskjellige oppdrag i april dagene, og over det motiv som lå til grunn for vestmaktens planer m. h. t. NORGE i 1940.

Mountevans forteller på side 99 ff. at han i 1914 var knyttet til den såkalte «Doverpatruljen» som marinekaptein. Fra sin sjef (Rear-Admiral R. H. S. Bacon) hadde Evans fått i oppdrag å nærme seg den belgiske kyst med en destroyer og noen mindre orlogsfartøyer for å få tyskerne til å tro at briterne hadde til hensikt å foreta en invasjon på dette kystavsnitt.

Motivet var å få tyskerne til

å konsentrere tropper og materiell på det omhandlede kystområde, i påvente av en fiendtlig landgangsoperasjon, som ikke skulle finne sted. Derved tilsiktet man å binde tyske tropper som derved ikke kunne brukes i framstøtet mot Frankrike.

*

Som man ser gir Mountevans her et nytt og instruktivt eksempel på hvordan det lar seg gjøre å føre en fiende bak lyset ved hjelp av en narreplan for å holde ham i uvitenhet om motstanderens virkelige hensikter. Selv om forholdene, når man sammenligner denne episoden med krigshendingene i Norge i 1940, jo ikke er helt analoge, bl. a. fordi vestmaktene før 9. april faktisk hadde beslut-

Forts. side 4

HVORDAN HENGER DETTE SAMMEN?

Amnesti for Madagaskar

Paris. — NTB Reuter.

Den franske regjering har gitt amnesti til politiske fanger på Madagaskar som ble fengslet etter opprøret der i 1948. Amnestiet gjelder 650 fanger. De har allerede vært på frifot i noen måneder.

«Fotomontasje».

Det er mulig vi tar feil — men har noen av dere andre tidligere hørt om et omfattende opprør mot det franske styre på Madagaskar i 1946?

Det kan jo ikke ha vært bagateller når minst 650 mann sitter fengslet for det 11 år etterpå. For alt vi vet kan det være mange fler, — det kan jo være mange som

ikke har fått amnesti. Men opprør har det altså vært, og det av stort format. Hvorfor fikk ikke nordmennene vite noe om det? Passet det ikke de norske avisene i 1946 å gjøre oss kjent med hvordan våre «befriere» var likt blandt sine egne under-sätter?

Hafskjold og Bergstøl

i spissen for Forbundet

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Norsk politi i klasse med «landssvikere»?

Vi siterer fra en lederartikkel i Oslo Politiforenings blad «Politimannen»:

— Polititjenestemennene her i landet har i alle år lojalt bøyd seg for arbeidsgiverens mer eller mindre vellykte disposisjoner. Det synes som om man nå står ved en skillevegg. Situasjonen synes stadig å bli mer uholdbar, ikke minst fordi den rammer hovedstadens borgere. Ordensvernet er allerede utilstrekkelig på grunn av manglende rekruttering. Det er dette som er det egentlige problem!

Deretter følger en nærmere redegjørelse for lønnsnivået og Justisdepartementets neglisjering av foreningens blokade av 15. februar i år, en affære som førte til at det bare med store anstrengelser lyktes å avverge politistreik fra først i juli. — Senere har Justisdepartementet under tvil kommet til at en ikke anser aksjonen lovstridig.

Bladet sier til slutt at myn-

dighetene opprinnelig søkte å gjøre politiets aksjon lovstridig ved hjelp av en senere gitt lov! Denne lovpraksis må vel betegnes som usedvanlig. Den krenker tjenestemennenes rettsbevissthet, og åpner interessante perspektiver for norsk lovgivning i fremtiden.

Det fremgår av ovenstående at bordet fanger! Tilbakevirkende «lov-tiltak» er velkjent fra «rettsoppgjøret» med NS, men har ellers vært ansett som utilstedelig — all den stund Grunnloven på dette punkt ikke er til å diskutere. Vi antar derfor at våre lesere med atskillig forbauselse erfarer at norsk politi anno domine 1957 har vært truet med å komme i klasse med oss allmannelige «landssvikere». På sin måte en meget lærerik historie — i hvert fall for politimennene.

En oppgave for FORBUNDET?

Styreren for «Folk og Land» tok i nr. 22 fatt i ein artikkel av Max Eastman, «Til Norges pris», i juninummet av «Det Beste».

Det er bra at bladet segjer greit frå når det kjem fram slike beint fram usanne opplysningar om tilhøva her i landet. Men «F. o. L.» rekk dessverre ikkje langt. «Readers Digest» rekk derimot, etter eiga oppgave, fram til 60 mill. lesarar over heile verda. Eg har derfor tenkt på om ikkje Forbundet kunne venda seg til den amerikanske ho-

på dei range opplysningane sine. Elles er me heilt ut samde med Engen, og tykkjer det ville vera bra um Forbundet sende bladet ein utførleg dokumentasjon.

Red.

Spioner tas på løpende bånd omkring i nær sagt alle land, nå sist i Vest Tyskland. Det er bare i Norge at man ikke tar dem! Hva er det egentlig vårt såkalte overvåkingspolitibestiller?

Ikke arbeidet.

Forbundet

Bergljot Sæther, Olga Bjoner, J. Skatvold og Hans S. nye i styret

Det har vært et vanskelig år for Forbundet — året fra i fjor til i år, det vanskeligste i Forbundets historie. Alt lå vel tilrette da bonde Eystein Utheim ble valgt til formann på Landsmøtet i august 1956, idet han tilhørte det gamle styre og var på linje med arbeidsopplegget fra Hroar Hovdens og Anders Hafskjolds tid. Men så ble Utheim sjuk og den tid som fulgte ble for alle parter vanskelig — og lite positiv.

Landsmøtet tirsdag var derfor imøtesatt med atskillig spenning innen Forbundets rekke. — Frammøtet var det beste, salen var fullsatt da møtet ble åpnet. Etter minnetaler over avdøde forbundssekretær Helge Grønstad og minister Eivind Blehr, gikk man over til dagsordenen. — Årsberetning og regnskap ble oplest og vedtatt etter en del debatt. Man fikk omsider også undagjort styrets budsjettforslag for 1958, og likeledes et fremlagt forslag til visse endringer i Forbundets vedtekter.

VALGENE.

Som formann valgetes med overveldende flertall Anders Hafskjold, Lier, og som vararamann Tore Bergstøl, Straumen i Nore, også han med stort flertall.

Som nye styremedlemmer valgetes John Skatvold, Skatval, Bergljot Sæther, Oslo, Hans S. Jacobsen, Oslo, og Olga Bjoner, Sæner, med følgende personlige varamenn etter ovenfor nevnte rekke-

følge: W. Hals, Namsos, Hans Haug, Vormsund, Ellen Haugseth, Oslo, og Reidar Gjessing, Drammen.

Som ny revisor ble valgt Ivar Thorsen, tidl. frøntkjemper, Oslo, og som revisjonsutvalg: Alf Gleng, Oslo, og Sverre Due, Kråkerøy.

Følgende valgkomite ble nedsett: Johan Kase, Rygge, Nicolay Gammelsrød, Rygge, A. F. Walby, Oslo, og Tormod Høstad, Oslo, med Jørgen

Bakke, Mysen, som oppmann.

Det bega seg under Landsmøtet at en av representantene fra Oslo, frk. Ellen Haugseth, samtidig hadde sin 70-års dag. Hun ble i middagspausen hedret med blomster og gode ord, ved forbundssekretær Rolf Ruyter.

Under posten eventuelt fremkom flere interessante innlegg, som vi skal komme tilbake til siden.

4 skip — 70 tog
Av Frank Bjerkholt i Morgenbladet

Moskva har avgitt fire skip og sytti togsett som nå er opptatt med å frakte deltagere til den såkalte «verdensfestival for ungdom» frem til kommunismens hovedstad, hvor det kolossale arrangement skal gå av stabelen.

De fire skip drar rundt i Middelhavet og til Stillehavslanene for å plukke opp gjestene, og ved den russiske grense overtar de sytti tog. Så å si alle veier fører til Moskva.

Fra Fransk Vest-Afrika ble 15 utvalgte ungdommer invitert til festivalen, alle utgifter dekket, og i tillegg skulle de få 850 dollar i lomme penger. Det sler adskillig. Når deltagerne kommer til Moskva disponerer de 1300 busser som skal frakte dem videre, og 600 biler står til disposisjon for de mer fremtredende gjester. Moskvas program for i sommer synes å være: alt for festivalen.

I «Congressional» Record for 1. juli i år, hvorfro tallene ovenfor er hentet, er gjengitt en tale i det amerikanske senat hvor senator Alexander Wiley, som tar problemet opp. Er vi, spør han, oppmerksom på den veldige anstrengelse fra Kremls side på å infisere ungdom fra andre land med den kommunistiske ideologi? Kan vi gjøre noe effektivt med det? Finnes det, fortsetter han, en ideologisk impuls i Vesten som kan samle unge fra alle nasjoner og få dem til å stå for frihet, fred og vennskapelige forhold?

Det er vårt problem. Hvis ikke det lykkes, er det fare for at stadig flere skal la seg forføre av de anti-demokratiske og a-moralske strømninger som går ut fra Moskva under dekke av lokkende tale-måter. Et Ungarn viser seg ikke å være nok til å forhindre det.

Senator Wiley kommer i den

Aksel Schultz er gått bort

Tirsdag 23. juli døde Aksel Schultz, 86 år gammel. Et tre i skogen falt da. Sterk, kraftig og robust virket han alle sine dager. Hans åndelige innstilling var forankret i det gamle evangelium om frelsen i Kristus Jesus. I sin ungdom hørte han til den store skare av unge menn som helhjertet gikk inn for Christiania Ynglingeforening, disse som i mange år var denne forenings faste kjerne og fanevakt, bl. a. i senere garnisonsprest Kjeld Stub's hele 19-årige for-tjenstfulle virke som foreningens sekretær. Det var noe eget over disse «ynglingene». De ble aldri gamle i åndelig forstand. De fortsatte å være ynglinger like til det siste. Og jeg har så ofte i den forbindelse måttet minnes Welhavens gamle, skjønne ord: «Kan du igjennom din strid og din dåd redde det barnlige skjær til det siste, da har du regnbuen over din gråt, da har du glorien over din kiste».

Av yrke var Schultz murer. I mange år var han tillitsmann, og til sist formann for og leder av murerforbundet. Dette siste høstet han ikke stor anerkjennelse for. I 1945 ble han sjaltet ut. Det såret ham, men kunne ikke knekke ham. Dertil var hans livssyn

bygd på alt for solid grunn. Han reddet gjennom et langt liv noe av barnet i sin sjel, og han gikk bort med glorien over sin kiste, den selerspris nemlig som venter hver ærlig Kristi stridsmann på jorden, som har fullendt løpet og bevart troen.

Sine siste år bodde Schultz på Gamlebyens hjem for gamle. Han var full av lovord over hvor godt han hadde det der. Her sov han da også stille inn i fred og med takksigelse.

Ved hans bisettelse i Det nye Krematorium lørdag 27. juli var mange møtt frem for å si det siste farvel. Mange skjønne blomster dekket kasketfalken. — Pastor Gunnar Johnsen, Gamlebyens menighet, forrettet i tilknytning til Fil. 3, 12: «Ikke at jeg allerede har grepet det eller allerede er fullkommen osv. Det var en positiv tale over et positivt innstilt menneske. Ved høytideligheten ble bl. a. sunget Ingemann's «Lykksalig, lykksalig hver sjel som har fred». Det passet godt. For fred det eide Schultz. Derfor sier vi også vi mange som står og ser etter ham: Fred med ditt minne, gamle venn!

H. A.

Galster dømt
men dommen appelleres

Etter referat i «Informations» ser vi at dom i saken mot kand. mag. og kand. jur. Jon Galster 26. ds. ble avsagt av retten i Holstebro. Han idømmes fire måneders fengsel. I premissene hevder retten at det ikke er holdepunkter for

dementerer Rostock-møtet. — Rettssalen var stuvende full da dommen falt, men Galster var ikke selv til stede. Tiltalte dømmes til å betale sin forsvarer, landsrettssakfører Skougvig, Holstebro, 12 000 kroner i honorar. Forsvareren

greit frå når det kjem fram slike beint fram usanne opplysningar om tilhøva her i landet. Men «F. o. L.» rekk dessverre ikkje langt. «Readers Digest» rekk derimot, etter eiga oppgave, fram til 60 mill. lesarar over heile verda. Eg har derfor tenkt på om ikkje Forbundet kunne venda seg til den amerikanske hovudredaksjonen med krav om at tidsskriftet kjem med ei retting, eller eventuelt tek inn ei kort, populært forma utgreiing om dei viktigaste innvendingar mot det såkalla «rettsoppgjeret». I begge høve har eg tenkt meg at ein måtte ta med desse punkt:

1. Tilbakevise det ukorrekte i uttrykket «de få landssvikere». I forhold til det samla folketalet er vi mange rettsforfylgde og dømde.

2. Dra fram dei viktigaste moment frå «svenskeutgeiinga», som slår fast at «oppgjeret» var i strid med Norges Grunnlov, med Haagkonvensjonen og med konv. om menneskerettane.

3. Referere til fråsegner av Scharffenberg, Jon Skeie, major Langeland, Kjær Mordt, Herman Tønnesen, Lorentz Vogt, Erling Ueland, Olaf Lien, A. Hedem m. fl., vidare Martha Steinsvik, o. a., for å kaste lys over faktiske juridiske og moralske feil ved oppgjeret. (Ulovleg fengsling, valdsferd, misshandling av fangar, ulikskap for lova, fortieelse eller gal fremstilling av hendelsesforløpet.

4. Til sist måtte ein gjera det klårt, at dersom ikkje slike feil blir retta, vil det gå ut over den vyrdnaden og tilliten som «R. D.» har vunne millom norske lesarar. Når tidsskriftet kan føra slikt til torvs om tilhøva her, kan vi heller ikkje lite på det bladet frå tid til annan fortel frå jarn-teppelanda.

Straumbygda 22. juni 1957.

TRYGVE ENGEN

*

Desverre, propagandabladet «Det Beste» rettar nokk ikkje

Spioner tas på løpende bånd omkring i nær sagt alle land, nå sist i Vest Tyskland. Det er bare i Norge at man ikke tar dem! Hva er det egentlig vårt såkalte overvåkingspoliti bestiller?

Ikkje arbeidet, men «leielsen» knekker menneskene

Ja det er den mentale innstilling til arbeidet som er avgjerande. Det grunnviktige arbeidet, — arbeidet med jorda, har alltid vore av det tyngste og mest slitsame. Og før maskinene si tid var det langt meir slitsamt enn no, jamt over. — Likevel vert truleg langt fleire leie dette arbeidet i dag enn nokon gong. Nei, den tid dei busette seg i dei no sokalla avsides grender då åtte folket noko som no er utmerga: sann livslyst, — ekte arbeidsglede. Defensiven: fråflytte gardar og grender, vitnar om det.

«Det er ikkje arbeidet, men leielsen for arbeidet som knekker menneskene». Kven kan det vere som har sagt desse sanne og vise ord? Kan det vere «Sions vise» som har gjeve uttrykk for sin «vyrdnad» for arbeidet, og «gode røymsler» med arbeidsglede? Eller er det noko som har vorte klårt for ein av «dei fatige og umyndige»?

Her er svaret: Sitatet ovanfor er etter minne. Det stod i «Nationen» for nokre år sidan. Slik fall orda frå ei gaman og trufast buedeies munn i ein samtale med «Nationen»s medarbeidar.

Sidan Konstantin «den store» si tid har fleire og fleire av dei sokalla «Herrens tenarar» «funne ut» at dei kan greide tene ogso ein annan «herre» samtidigt. Dei vil ha

ramann Tore Bergstøl, Straumen i Nore, også han med stort flertall.

Som nye styremedlemmer valgte John Skatvold, Skatval, Bergljot Sæther, Oslo, Hans S. Jacobsen, Oslo, og Olga Bjoner, Sånar, med følgende personlige varamenn etter ovenfor nevnte rekke-

både i «pose og sekk», dei vil fyrst nyte det denne verda kan gjeve av makt og ære, — dei segjer heller ikkje «nei takk» til feite embete (beite), dei vil kjæle for sin gane og buk, og den materielle levestandard so lenge livstråden varer i dette jordlivet, og har dei so greidd å prakka si «rette tru» inn på flest mogeleg, er dei innbilske nok til å meine at løna deira ogso skal bli stor i «Himmelen». Men svaret frå Meistren skulde vere velkjend nok: «Eg kjenner dykk ikkje!» Han avviste sjølv denne verdens «Fyrste» — freistaren som sa: «Alt dette vil eg gjeve deg. — Du treng ikkje støyta foten din på nokon stein». Nei, Meistren var merksam på at den materielle livsnjoting kunde vere freistande å gjeve seg inn under, samtidig som det vilde vere å svike Livets Herre. For denne er verksam — denne arbeider — denne er gjevande — denne skulde vere idealet for menneskja. Skaparen arbeider i alt liv — i all vokster: «Sjå liljone på marki». Og han er gjevande — «let soli si skina over vonde og gode». — Då kyrkja fekk makt miste den kraft. I «Kyrkjesoga» av Andersen—Høntorp, «Godkjend av Kyrkje- og Undervisningsdepartementet i skriv av 8. mars 1948» - står det at Konstantin (keisaren) hadde mange bispar ved hoffet sitt. «Bispar og prester fekk god løn». — «Det at dei kristne fekk føremonar, gjorde at mange heidningar tok dåpen berre for di dei vilde få det godt her i verda». —

Sigurd Lyngstad.

Det er vårt problem. Hvis ikke det lykkes, er det fare for at stadig flere skal la seg forføre av de anti-demokratiske og a-moralske strømninger som går ut fra Moskva under dekke av lokkende tale-måter. Et Ungarn viser seg ikke å være nok til å forhindre det.

Dette gigantiske skuespill som samler hundretusevis av ungdom fra alle land, koster selvfølgelig den russiske stat enorme summer. Herrene i Kreml må synes det er møyen verdt. Dette forhold alene burde være nok til å avsløre hva hensikten med festivalen egentlig er, nemlig å eksportere kommunisme. Det skulle være tilstrekkelig argument for de norske deltagere til å holde seg hjemme.

Deltagerlisten viser at de asiatiske land er godt representert. India sender 1100 Egypt 2000, Japan 650. Fra England kommer 2000, fra Island 200, Norge 800 og ca. tusen fra hvert av de andre skandinaviske land.

Denne enorme innsats fra Moskvas side på å erobre verdens ungdom representerer et alvorlig problem for Vesten. De ansvarlige statsmenn er oppmerksom på det, men hva kan gjøres?

Olga Bjoner til Aust Agder og Rogaland

Hun påbegynner en ny foredragsturne 6. august. La det bli fulle hus over alt! — Fru Bjoner tar også imot tilskudd til Forbundet og tegner nye tingere på Folk og Land. Det kan da heller ikke lenger tillates at vårt blad blir liggende i dødvanne, — vi må opp i 10 000 i løpet av de nærmeste 12 måneder.

Det er vårt problem. Hvis ikke det lykkes, er det fare for at stadig flere skal la seg forføre av de anti-demokratiske og a-moralske strømninger som går ut fra Moskva under dekke av lokkende tale-måter. Et Ungarn viser seg ikke å være nok til å forhindre det.

Senator Wiley kommer i den samme tale inn på det forholdsmessig lave tall av festivaldeltagere fra Japan, og forteller en interessant liten historie fra hverdagens idé-kamp. Hundre fremtredende medlemmer av den japanske ungdomsorganisasjon Seinen-dan, som representerer 4,3 millioner japanere, ble invitert til festivalen, alle utgifter dekket av arrangørene. Så tippet Moralsk Opprustning inn på arenaen og inviterte de samme til bevegelsens verdenskonferanse i Macinac, USA. De aller fleste av dem dro også dit, og den japanske statsminister fant grunn til å uttrykke sin tilfredshet med den forandrede reiserute.

Man kan tenke seg at Moskva ikke er blide på slike ideologiske rov like for øyene på dem.

(Har stått over).

Rettferdighet er sannheten i aksjon. JOSEPH JOUBERT.

Hvis man vil styre menneskene må man ikke jage dem foran seg, men må få dem til å følge seg. Montesquien.

Journalistikk er kunsten å komme for sent så tidlig som mulig. Stlg Dagerman.

Et ødelagt vennskap kan minne om en sønderskudd domkirke.

Jacob Paludan.

Mandag bærer det løs med ut-salg i Oslo. Men de aller fleste utstyrmagasiner, forretninger og skobutikker har en stilltende overenskomst om å sette i gang ut-salg fra og med mandag 19. august. Enkelte firmaer er imidlertid ekstra tidlig ute.

men dommen appelleres

Etter referat i «Informations» ser vi at dom i saken mot kand. mag. og kand. jur. Jon Galster 26. ds. ble avsagt av retten i Holstebro. Han idømmes fire måneders fengsel. I premissene hevder retten at det ikke er holdepunkter for Rostock-myten. I den over 200 sider lange dom hevdes det videre at Galster ikke har ført sannhetsbevis for forædersiktelsene mot medlemmer av Stauning-Munch-regjeringen i 1940. Retten sier at Galster ikke kan ha vært god tro da han satte fram beskyldningene om besettelsen av Danmark, han må ha bygget på et materiale som i realiteten

Li Shaw-Tong gir i sin bok «Out of red China» en god innsikt i hva hjerne-vask er. Den går ut på å gi ord en ny betydning, samt å lamme all normal tankevirksomhet. Hvis noen trots omhyggelig hjernevask kommer med spørsmål, avfeies dette med at spørsmålet er ikke korrekt og derfor ikke kan besvares. Dette er kinesisk bolsjevisme, og anvendes spesielt på kinesiske analfabeter. Her i Vesten, hvor folk kan både lese og skrive i en utstrekning som er utenkelig i Østen, hvor hovedproblemet er å skaffe seg noe å spise, skulle man tro at hjernevask var ganske umulig. Og likevel, er det ikke noe som heter først å feie for egen dør? Hvor dan er det for eksempel med alle partiprogrammer? Gir de uttrykk for det man har tenkt å gjøre? Eller er det hjernevaskopskrifter?

dementerer Rostock-møtet. - Rettssalen var stuvende full da dommen falt, men Galster var ikke selv til stede. Tiltalte dømtes til å betale sin forsvarer, landsrettssakfører Skougvig, Holstebro, 12 000 kroner i honorar. Forsvareren uttalte, alt før han fikk konferere med Jon Galster, at dommen vil bli appellert.

Fartsdjevelen jager etter hetemuren!

En britisk jetjager, den såkalte P 1, bygget av English Electric, har fløyet fortere enn gjeldende verdensrekord for fly, 1841 km i timen, som ble satt ifjor av et annet britisk jettfly av typen Fairy Delta 2. Av sikkerhetshensyn blir den nye rekord ikke oppgitt.

På grunn av flyets voldsomme hastighet er det oppstått problemer i forbindelse med «hetemuren». Temperaturstigningen inne i flyet kunne føles ganske kraftig, sa flyveren, til tross for at kjølesystemet var i bruk.

Det britiske flyvåpen har betegnet P 1-jageren som dets «siste jagerfly med pilot». Maskinen er beregnet på å bære fjernstyrte våpen og har et innviklet radarutstyr. Det drives av to Rolls Royce Avon jetmotorer.

N. Danielsen

bes vennligst henvende seg til redaksjonen ang. det sist innsendte manus. R e d.

Kvinnene ventes å avgjøre høstens valg i Vest-Tyskland

Svartebørsen er p.t. et av de store problemer i Polen

Fred kan ikke kjøpes til nedsatt pris.

President Eisenhower.

Mange mennesker snakker fordi de er redd for å la stillheten komme til orde. H. M.

Sju unge menn —

«Sju unge menn er dødsdømt i Ungarn». Slik stod det i Dagbladets petitspalte for torsdag, undertegnet Eva Lie.

Det er ikke mange år siden mange gange sju unge menn ble dødsdømt her i landet, men det skriver ingen om. — De som holdt fest 1945 da russerne rykket inn i Ungarn, skriver i alle verdens aviser og blad om hvor forferdelig det er dernede. Men hvorfor holdt de fest? Trodde de det skulde bli så meget bedre når russerne besatte Ungarn istedetfor tyskerne? Av to onder bør man velge det minste, heter det, men hertillands jublet man over det verste, og nå er man skuffet, rystet: Det var ikke slik vi hadde ventet det skulle gå, det var ikke dette vi festet for! — Nei vel, men de som den gang sa: «Det er bedre at tyskerne er i Ungarn enn russerne», hvorledes gikk det med dem? Med de som ikke festet, men som gråt da russerne rykket inn i Ungarn, Polen, Estland, Letland, Litauen, Bulgaria, Albania og Øst-Tyskland? De som gråt da Stalin likviderte 40 000 lettendene på 3 dager, de som gråt da alle kvinner fra 12-70 år ble voldtatt i disse land av Stalins horder og etter hans ordrer, de som gråt da jernteppet ble senket og alle millioner i disse land ble stengt ute fra den frie verden og utlevert til teror, tortur og barbari, hvorledes gikk det med dem? — Jo, de, «de forbanna nazistene», de ble slått ned på gaten, kastet ut av sine hjem, hentet av menn med stenguns og putt i fengsel hvor de ble sittende 1—2—3 år til «rettstaten» dømte

Siden sist

Verden har siden sist fått et monarki mindre, idet den tunesiske nasjonalforsamling enstemmig har avsatt den 75-årige beyen Sidi Mohamed Lamine og samtidig valgt regjeringsjefen Habib Bourguiba til president. Beyen kom til makten 1945, han avløste en mann som ikke hadde vært tjensvillig nok for seierherrene, men nå hadde Sidis samarbeidsvilje gått over streken.(!)

Utredningen angående Jane Horneys død under krigen er nå avsluttet, opplyser landsfogd Alf Ellason i Malmö. Dokumentene er oversendt justisdepartementet i Stockholm. Ytterligere opplysninger foreligger ikke.

De Forente Stater undersøker nå muligheten av å opprette et lager av atomvåpen som skal stilles til rådighet for landets allierte i tilfelle de skulle bli angrepet, opplyste utenriksminister John Foster Dulles på en pressekonferanse i Washington fornylig. NATO's øverstkommanderende bør disponere lagret. En slik ordning synes å være bedre enn å gi hvert enkelt land atomvåpen, sa Dulles.

Ungarerne som blir betraktet som farlige for den offettlige sikkerhet, kan nå holdes fengslet i ubestemt tid bare på mistanke. Den nye loven gjelder inntil videre. Dekretet var undertegnet av president Istvan Dobi. Det foreligger ingen offisielle oppgaver over hvor mange ungarere som sitter i fengsel uten å ha fått sin sak prøvet av en domstol, men på informert hold i Budapest blir det sagt at tallet løper opp i flere tusen.

Roma, tirsdag: En tidligere høytstående italiensk kommunist, Giulio Seniga, hevdet tirsdag at kommunistlederne i alle land så langt tilbake som i 1953 kjente Stalins feilgrep og forbrytelser, dvs. tre år før førstesekretær Khrusjtsjov la fram sin rapport på den 20. partikongress.

Den katolske kirken i Vest-Tyskland har sendt ut en erklæring som er jevn god med en advarsel til alle katolikker mot å stemme på sosialdemo-kratene ved valget i september. — Selv om det ikke blirsagt direkte er det helt klart at kirken denne gangen vil talant mer aktivt del i valgkampen enn tidligere og at den mektige katolske sentralkomiteen med sete i Köln vilta sitt propagandaapparat i kristelige demokratenes tjeneste.

Statsoppkjøp av aksjer i Storbritannias største industriforetagender er den nye metode Labourpartiet foreslår for å bringe dem under offentlig drift. Dette fremgår av en serie av politiske programerklæringer som vil bli forelagt for partiets årlige landsmøte til høsten. Dermed har partiet iallfall på papiret nesten fullført den såkalte «nytenkningsperiode» som det gikk igang med etter det siste valgnederlaget.

Det amerikanske sivilforsvaret regner med at 95 millioner amerikanere, over halvdel av landets befolkning, bor i områder som ville blitt rammet av atom- og vannstoff-

Av Karl Holter

«Skinnbrevet» - «Kleivdøler» - «Terkeb» er nå avsluttet med «Gode Makter». «Gode Makter» er alt ut-

kommet på tysk og har fått strålende omtale i pressen. Nye tingere beskrive direkte til forfatteren under adresse: Amot på Modum. — Pris kr. 13,—.

Bruk «Gode Makter» til vennegave! Boken blir ikke tilsalg i bokhandelen.

UTREDNINGEN FRA INSTITUTTET FÖR OFFENTLIG OCH INTERNATIONELL

Rätt om

Den norska rättsuppgörelsen

Koster kr. 30 porto inkl. - Benytt postgiro 150 28 OSLO

Spis i OBL spisesalong

Hjemmelaget god mat

Niels Juels gt. 31, - Oslo - Telefon 44 14 98

MAT og DRIKKE

DESSERT PUFFKORN, 1 kg. ris + 1 kg. hvete, pakkes rykende fersk direkte fra ovn i Deres pakke. Kjøp direkte fra møllen, få beste kvalitet: 15 % billigere i 8x¼ kg.s familiepakn. Bare kr. 12,— fritt tilsendt (mot kr. 15,— i vanlige 100 gr. småpakker). LITLBERGEN HAVREMØLLE, LITLBERGEN

BESTILLING TIL FIRMA:

Send meg snarest i henhold til Deres annonse i Folk og Land følgende

Navn:

Adresse: M. N. 10

Familie som ikke har gitt opp

KOSELIG SOMMERSTED

Larkollen — tilleie
Helst sengetøy selv.
Billet mnrk.: «Møblert».

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Annelise Parow
TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

VED BESØK I EGRSUND

overnatt på

Victoria Gjesteheim

Strandgt. 41 — Telefon 497

Til avisens lesere i Oslo

Vestkantbeboere kan lettest få kjøpt Folk og Land hos

ELIMA

Tobakksforretning

i Ole Vigsgt. 12, inngang fra Industrigt.

Boka som har vakt stor oppsikt i USA og i flere andre land:

Senator J. R. McCarthy:

«Den forspilte Sejr»

i dansk oversettelse.
175 sider. Heft. kr. 11, fritt tilsendt.

P. TJØMØE.

Armbåndsur

VANNTETTE, STØTSIKRE I STÅLKASSE

Omega

Herre fra kr. 278,- til kr. 330,-
Dame fra kr. 290,- til kr. 355,-

Longines

Herre fra kr. 283,- til kr. 350,-
Dame fra kr. 300,- til kr. 360,-

Allsport

Herre kr. 172,-
Dame kr. 175,-

Revue

Herre fra kr. 195,- til kr. 210,-
Dame fra kr. 198,- til kr. 215,-

Certina

Herre fra kr. 152,- til kr. 230,-
Dame fra kr. 170,- til kr. 230,-

Antima

Herre kr. 145,- og 152,-
Dame kr. 150,-

Altus

Herre kr. 136,- og kr. 143,-
Dame kr. 141,-

Samme merker føres også i 14 kt. gull og i double kasser.

Tillegg for stål-lenker kr. 8,-

Lommeur:

Omega kr. 183,-
Longines kr. 187,-
Zenith kr. 170,-

Utvalg sendes portofritt.
1 års garanti.

R. Gjessing
URMAKER

DRAMMEN

Bruk

FOLK OG LAND

til dine

lioni i disse land ble stengt ute fra den frie verden og utlevert til Storbritannia og barbari, hvorledes gikk det med dem? — Jo, de, «de forbanna nazistene», de ble slått ned på gaten, kastet ut av sine hjem, hentet av menn med stenguns og puttet i fengsel hvor de ble sittende 1—2—3 år til «rettstaten» dømte dem, for alle ble dømt, det var nok at de hadde en annen mening enn de som seiret, at de ikke hadde holdt fest da ruserne rykket inn og jaget tyskerne ut var nok. De hadde tenkt og trodd galt, det var nok. Men var det nå så galt, det de hadde sagt og tenkt, disse fordømte «kjelt-ringene»? Hadde det vært bedre om russerne hadde rykket inn i Norge og jaget tyskerne ut og besatt Norge for alltid så vi også hadde kommet bak jernteppet? Nei, idag er alle enig med Scharffenberg at den tyske besettelse var det rene paradiset, mot det vi vil oppleve dersom vi blir okkupert av russerne.

Men de som sa noe slikt i 1945, ble dømt, de var nazister, landssvikere og kjeltringer, skyteskulde de. Derfor tar det seg ikke ut å skrive og jamre slik over forholdene i andre land. Vi var ikke, og er ikke bedre selv. Det nytter ikke å komme å si at vi trodde ikke det skulde bli slik. Det var slik vi laget det i vårt eget land da freden kom: Vi fengslet, dømte, torturerte og skjöt i flere år etter at krigen var slutt. Hva er det vi skriker opp om, er vi så meget bedre? På Akershus laget man et nytt rettersted bare 100 skritt bortenfor der hvor tyskerne henrettet under krigen. På det ene stedet holdt man minnefester med kransepålegging om dagene, på det andre skjöt man fra kl. 4-1/2 om morgenen. — Men det var forbrytere, sier man, det var mennesker som var dømt av våre «lovlige» domstoler for det de hadde gjort. Det sier man i Ungarn også, det sier

Statsoppkjøp av aksjer i Storbritannias største industriforetagender er den nye metode Labourpartiet foreslår for å bringe dem under offentlig drift. Dette fremgår av en serie av politiske programerklæringer som vil bli forelagt for partiets årlige landsmøte til høsten. Dermed har partiet iallfall på papiret nesten fullført den såkalte «nytenkningsperiode» som det gikk igang med etter det siste valgnederlaget.

Det amerikanske sivilforsvaret regner med at 95 millioner amerikanere, over halvdel av landets befolkning, bor i områder som ville blitt rammet av atom- og vannstoffbomber under en sivilforsvarsøvelse som ble gjennomført 12. juli. Øvelsen forutsatte at fiendtlige supersoniske jetbomberfly i stort antall trengte inn over landet via Nordpol-området. Minst 119 sentrale mål, blant dem mange av landets viktigste byer, ble rammet og i teorien utslettet.

Det foreligger ingen landsomfattende beregninger over hvor mange mennesker som ville ha mistet livet. En talsmann for sivilforsvaret i New York opplyser imidlertid at myndighetene regner med at angrepet der ville ha krevd omkring 2,5 millioner drepte og nesten like mange sårede.

man i Russland, Polen og Øst-Tyskland, det sier man i alle land i en terrortid, da hevnen raser og gatens parlament pluss politikkerne bestemmer. De som nå dødsdømmes i Ungarn har sikkert vært med på mord og drap og gatekamper i de dager oppstanden varte, det nekter de fleste ikke for, altså på langt verre ting enn de som ble dødsdømt etter krigen her hjemme. La oss se bjelken i vårt eget øye og ikke bare splinten i nestens. Vi er ennå ikke kommet så langt at noen av de henrettede er blitt rehabilitert, men der arbeides med å få gjenopptatt flere saker for dødsdømt som deres pårørende mener ble uskyldig dømt, men de som har makten gjør alt de kan for å hindre det, på tross av massevis av momenter som det ikke var mulig å få lagt frem i hine lovløse dager.

Eva Lie forteller tilslutt i sitt innlegg om de norske som skal være gjester under festivalene i Moskva, og som blir «smilt inn i bøddellandet». — Men man behøver da ikke å koste på seg en dyr reise helt til Sovjet for å komme inn i «bøddellandet», man kan bare holde seg i ro i gamle Norge. C. L.

Det gløder i Omans ørkener (med uoppdagede oljekilder under?), det gjelder nok en nasjonal reisning Sultanen i hovedstaden Muscat støtter seg imidlertid til England, og engelske fly ble straks satt inn.

Nasser har i den egyptiske nasjonalforsamling erklært at byggingen av Assuandammen nå skal påbegynnes, og for en del finansieres ved hjelp av kanalavgiftene. Beregnet byggetid 5 år og kostnad 900 mill. kroner.

Om to mennesker skal være venner, må den ene være tålmodig. Kinesisk ordspråk.

Det er bedre å sitte inne med unyttig viten enn ikke å vite noe i det hele tatt. Seneca.

— Det finnes to slags mennesker: rettfærdige som tror de er syndere og syndere som tror de er rettfærdige. Pascal.

Ta vekk glede og smerte — og ikke alene lykke, men også rettfærdighet, plikt og dyd, blir tomme ord. J. Bentham.

Send meg snarest i henhold til Deres annonse i Folk og Land følgende

Navn:

Adresse: M. N. 10

NAMSOS — Telefon 2132 - 2817 — privat 2275

Vi anbefaler:

Alleslags fiskeprodukter — kun engros. Vår spesialitet er nysaltet torskefilet, leveres i ca. 45 kilos kasser. Kan også leveres til private med tillegg av omsetningsavgift.

EGET KJØLE- OG DYPFRYSNINGSANLEGG.

Merk: Hedems oppsiktsvekkende brosjyre i nytt opplag!

Tausket er gull

Ta deg i akt, for alt som sies er enten sagt eller bør forties.

S. W. R.

Konferanser mellom øst og vest minner om visse symfonier av Haydn eller Schubert. Enten slutter de med et slagsmål eller også blir de ufullendte.

George Bidault.

Det er bedre å samle på bilder enn på kvinner. Rammer er billigere enn klær.

Den franske kritikeren Gustave Goffrey.

«Bare de som har tålmodighet til å utføre enkle ting til fullkommenhet, oppnår tilstrekkelig dyktighet til noensinne å kunne utføre vanskelige ting med letthet».

JOHANN von SCHILLER.

Daglig friske blomster

KRANSER til alle priser

SYNNØVELIE Blomsterforretning

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

ET LITE KRYPINN

ønskes i sentrum fra 1. august. Henv. Folk og Land.

«Solbrisboken»

fåes kjøpt hos Hamar Bok- og Papirhandel, Hamar.

Malerarbeide utføres

Henvendelse telefon 56 46 68.

KONTINGENTEN?

Det er kr. 12,50 for 2. halvår. Husk at Folk og Land er din egen avis, din og dine venners avis!

Boka som har vakt stor oppsikt i USA og i flere andre land:

Senator J. R. McCarthy:

«Den forspilte Sejr»

i dansk oversettelse. 175 sider. Heft. kr. 11, fritt tilsendt.

P. TJØMØE,

boks 122, Stavanger

Postgiro 640 42. Tlf. 21 133.

BRUK

FOLK OG LAND

til dine annonser

Nye kommissjonærer

antas over alt hvor de kan gjøre nytte for seg.

Henv. FOLK OG LAND

Det er 3. opplag som nå foreligger. Send inn navnelister, heng i! La sannheten trenge inn i alle hjem! Kjøp «Statsmaktens revolusjonære forhold til Grunnloven».

Kr. 2,— pr. brosjyre + kr. 0,30 i porto. Benytt giro 150 28.

Dessuten:

Vi har ennå endel på lager av A. E. Hedem's: «Landsvikoppgjøret og rettskildene», samt «Det norske nøytralitetsbrudd», samt «Haag og høyesterett»

FORBUNDET

Boks 3214 - Giro 150 28

OSLO

Kraggerud Gård og Pensjonat

LUNNER ST. — TLF. 51

ønsker store og små velkommen til hyggelig sommerferie til rimelig pris. — Opptatt melom 7.—20. juli.

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag.

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

FOLK OG LAND

Redaktør og utgiver: JOHANNES KRINGLEBOTN

Postboks 3237, Oslo

Ekspedisjon og kasse: Klerschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 25,- pr. år, kr. 12,50

pr. halvår. Sverige og

Danmark: kr. 29,00 pr.

år, kr. 14,50 pr. halvår.

Utlandet for øvrig: kr.

33,00 pr. år, kr. 16,50 pr.

halvår. I nøytralt om-

slag kr. 35,00 pr. år, kr.

17,50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter

over en spalte.

Bruk postgiro nr. 16450.

Sambandstrykkeriet

Oslo

salen. De anklagede var medgitt av politimenn med maskinpistoler. Vokterne stod så tett inntil fangene at de nesten berørte dem. Det var tydelig at alle forsiktighetsregler var tatt for å hindre rømming.

Da retten marsjerte inn — en profesjonell dommer og fire «folkedommere», måtte alle reise seg. — Fangene stod stive og tause og stirret frem for seg, og da en av dem

Vi har mistet en abonnent i Sør Odal på en alt annet enn hederlig måte. Hva sier bladets venner til det? Vi ber om et passende svar, f. eks. tegning av 10 nye abonnenter på Folk og Land i Sør Odal. — Sett igang! La oss se hvor lang tid det tar.

Alt som idag går under navn av politikk, vil i morgen bli avslørt som religion.

SØREN KIERKEGAARD i 1848.

Da Norge ble lagt ut som åte

Forts. fra side 1 —
tet å besette visse strategiske punkter i Norge i forbindelse med mineutleggingsaksjonen — er forskjellen vel i virkeligheten uvesentlig og likheten slående. Det bør nemlig erindres at de landgangsoperasjoner som vestmaktene hadde besluttet å sette i verk, bl. a. i Narvik, Trondheim, Bergen og Stavanger — skulde foretas med ganske små styrker. — Fra engelsk hold har det delvis vært anført at landsettingene først skulle finne sted når tyskerne satte foten på norsk jord, eller at det foreligger klart bevis for at de akter å gjøre det. (Til denne reservasjon, som der må settes et stort spørsmålstegn ved, kommer jeg tilbake senere).

Et virkelig invasionsforetak før 9. april har planleggerne på vestmaktens side neppe for alvor hatt i tankene, selv om Churchills opprinnelige plan m. h. t. Narvik-området kunne tyde på det motsatte.

Hensikten med å gjengi ovennevnte resymé av Mountevans' opplevelser under den første verdenskrig er å få anledning til å legge frem den konklusjon jeg er kommet til på grunnlag av et studium av den litteratur som foreligger om okkupasjonsforhistorie og om krigen i Norge, og man ser på begivenhetene fra

vestmaktens standpunkt.

Konklusjonen går ut på:

1) at vestmaktens propaganda forut for 9. april, 2) «Altmark-affæren», 3) mineutleggingsaksjonen 8. april, og 4) de etterfølgende britiske krigsoperasjoner i Norge — sees som et samlet hele, og som hver for seg utgjør de enkelte ledd i en gigantisk og realistisk gjennomført narreplan, for å lokke tyskerne til å foreta et fremstøt mot flanken i nord av størst mulig kraftforbrukende omfang. — Man ønsket å trekke tyske tropper og materiell vekk fra hovedkrigsteatret i Frankrike og samtidig gripe en sjanse til å svekke fienden mest mulig med en langvarig krig for øye. —

For å vise — på en overfor uheldede forhåpentlig overbevisende måte — at påstanden ovenfor støtter seg til uttalelser fra autoriteter på området, som f. eks. dr. phil. T. K. Derry, Sir Winston Churchill, general Gamelin og andre — vil et utdrag av deres uttalelser om felttoget i Norge og om forspillet til invasjonen bli gjen-gitt i neste artikkel.

LEIF SUNDT.

(De tidligere artikler i denne serien er innrykket i Folk og Land nr. 40 1956 og i nr. 4 1957).

økonomisk vekst i de siste 50 år:

Arbeidsproduktiviteten er blitt tredoblet. Forbruket pr. innbygger har økt til mer enn det tredobbelte. Innbyggertallet har vokst fra 70 millioner i 1905 til 170 millioner i dag. Gjennomsnittsinntekten for en amerikansk familie ligger nå på mer enn 6000 dollar årlig, og den vil trolig vise en jevn stigning i de kommende år.

«De forente stater har ikke bare arbeidet seg opp på en helt ny økonomisk plattform, dets økonomi stiger nå mot høyder hvis øvre begrensning ennå ikke kan måles. Denne

net i form av stadig mer tid blant arbeidere og funksjonærer. Antall arbeidstimer pr. uke er gått ned fra gjennomsnittlig 70 i 1850-årene til 40 i dag, og tallet ventes å synke ytterligere til 37½ innen utgangen av 1959.

Husker De de mange universitets-inspirerte antifascistiske foreninger? Hvor er deres anti-kommunistiske foreninger?

KENNETH L. MYERS
i et brev til «Newsweek».

«Men hvis du ikke liker å gå på kino, hvorfor går du da så ofte?»
«Jeg forsøker å lære det sproget barna mine snakker».

Herleg er morgonstunda!

Herleg er morgonstunda,
når sola kjem over Steinfjellhøgda!
Da strør ho sitt gull over svarte mold,
og nører til liv på den grønnkledd völd!

Det er herlegt ein vårmorgon helst klokka fem,
å koma seg ut straks sola ho kjem!
Å store verden kor gildt det blir,
å hjelpa fram det veksande liv!

Då kan du ikkje dovne deg i di seng
du spreke livsglade jordbundne dreng!
For du skal hjelpe det livet som gror,
sjøl om du hadde litt motgang i fjor!

Du spytter i neven og tek til på nytt,
det veit du det er din simple plikt.
Slikt hugsviv du fekk i voggegåva,
og det må du ikkje sjå som ei plage!

Nei spytt i neven og ta fatt straks,
og la det no heller gå litt kvast!
Og er du i hugen viljefast,
så tek du med deg det tyngste lass!

Å hei og hå, no skal det gå,
så du og andre signing kan få,
av naturkrefternes voksterliv,
her blir ikkje tid til motlaust kiv!

Og streiker sola ein dag eller to,
så må du ta det med tålmod og ro!
Ei morgonstund smiler ho atter til deg,
da livnar du til på din einslege veg.

Den jordbundne.

sin egen karikatur og Hollywoods indianere er dradd i vikingeleding til Hardanger og Sogn — — — en orgie av ubegavet fantasi med ljomende appell til dumheten og råheten i alle land — de støkk våre hjemlige arkeologer alt har fått blir for intet å regne mot det endelige totalsjokk. Når moderne barbari går tilbunds i det som en innbiller seg var fortidens, kan resultatet ikke bli annet enn selvedie Unkultur der Kulturlosen».

Når hr. Høslaas her plutselig går over til tysk er det kanskje for å antyde at Hollywood-kulturen er skapt av tyske anti-Hitlerske emigranter?

Det som imidlertid forandiget gjengivelsen av ovenstående avsnitt er det tradisjonelle spark til NS, som heller ikke mangler i hr. Hølaas' artikkel, nemlig følgende kryptiske linjer: «...selv en hardhudet person som Churchill grøsser. Derimot var det ikke uten grunn at NS dyrket vikingefiguren».

Bortsett fra det nedsettede uttrykk «vikingefiguren», så har hr. Hølaas rett i at Nasjonal Samlings syn på vikingetiden var preget av en viss stolthet over dette kapittel i vår historie. For å illustrere dette gjengis nedenfor enkelte avsnitt av en tale som Vidkun Quisling holdt i Colosseum i Oslo, 12. mars 1941:

La oss på bakgrunn av det jeg har fremholdt kaste et blikk tilbake på vårt folks historiske utvikling:

Hvilken kraft utfoldet ikke nordmennene i de første århundreder de trer fram i historien som folk! I det 9. århundre ble nordmennene herrer i Irland og over store deler av England og Skotland, såvelsom over Færøyene, Shetlandsøyene, Orknøyene, Hebriderne og Man. — De erobret Dublin og nordmannen Olav Hvite ble konge av Irland. Etter å ha besatt Island oppdaget de Grønland og

nordatlantiske område, likesom også hele havet mellom England, Skotland og Irland var å kalle for norsk.

Hvilken umåtelig kraftutfoldelse var ikke dette, og hvilke umåtelige muligheter åpnet det ikke for vårt folks utvikling som bærere av nordatlantisk riksdannelse på begge sider av verdenshavet?

Samtidig satte de normanske vikinger seg fast i Frankrike — — den franske konge og keiser avsto i 1011 Nord-Frankrike til den norske jarlesøn Gange-Rolf fra Møre og etter nordmennene ble dette landskap kalt Normandi.

Det nye hertugdømme ble kraftig og velstående, derfra ble grunnnet et stort norsk kongedømme i Middelhavet omfattende Syd-Italia og Sicilia, og derfra igjen forskjellige normanniske riker i Syria.

Også det russiske rike ble grunnlagt som en nordisk vikingestat i midten av det 9de århundre. Selv om svenskene formodentlig var det dominerende skandinaviske element på østveg, så er det ingen tvil om at nordmennene også her spilte en stor rolle. Våre sagaers beretninger om Gardarike og Miklegard (Konstantinopel) beviser det tydelig nok.

Således var nordmennene med på å grunnlegge to av de mektigste riker i verden, foruten en rekke andre riker og jarledømmer rundt om i Europa.

Overalt hvor de slo seg ned bragte de med seg en fast lovbundet rettsordning og vanen til autoritet og disiplin. Ridderskapet har sitt utspring i den norske og nordiske hirdordning, likesom normandiske riddere var sjelen i korstogene.

Jeg vil også minne om at kong Magnus, Olav den Helles søn, i midten av det 11. århundre med sin norske hær stanset slavernes invasjon i

man vel hevde at neppe noe annet land i de 300 år av høy middelalderen fra år 1000 til 1300 — kan oppvise en historie jevnbyrdig med det stor-norske rikes, også med hensyn til det indre politiske og sociale liv. Norge hadde den mest effektive verneforfatning i hele Europa — det var et folk av frie odelsbønder med en høyt utviklet rettsordning, og det hadde en nasjonal litteratur som ikke noe annet folk i Europa på den tid.

Norges storhet og velmaktstid var imidlertid dømt til å svinne.

Istedetfor å kjempe ute i verden mot fremmede begynte nå nordmennene for alvor å slåss hjemme — i en hundreårig krigstilstand ødet de sine beste krefter i indre strid.

Etter år 1300 begynte for alvor det nasjonale forfall.

Så langt Vidkun Quisling.

Det er vel lite håp om at denne positive side ved vikingetiden vil komme til å veie synderlig i den Hollywoodske vikingefilm. Det er vel å vente at oppmerksomheten blir mest konsentrert om strandhugg og kvinnerov, hvilket også hører med i bildet, men som ikke er hovedsaken slik altfor mange tror når det gjelder vikingetiden.

I det amerikanske magasin LOOK var der 29. nov. 1955 en stor artikkel med titelen «The position of the Jews in America today». Der var også et bilde av lederen for Vikingfilmen, med følgende underskrift:

Actor Kirk Douglas, like other American Jews, has won many Laurels in Hollywood».

Men de laurbær hr. Kirk Douglas kan vinne med Vikingefilmen blir kanskje av en annen sort, hvis en skal tro enkelte av de foreløbige anmeldelser av innspillingen.

A. B.